EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 3. 12. 2025
COM(2025) 737 final

VÝROČNÁ SPRÁVA KOMISIE

o výročných správach členských štátov o činnosti týkajúcej sa vývozných úverov v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1233/2011

1. Úvod:

Tento výročný prehľad týkajúci sa činnosti v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov za rok 2024 bol vypracovaný podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov. Vzťahuje sa na činnosti v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov vykonávané agentúrami členských štátov na podporu exportu a vychádza z informácií poskytnutých členskými štátmi vo výročných správach o činnosti, ktoré sa Komisii predkladajú takisto na základe uvedeného nariadenia. Správy sa vypracúvajú podľa štandardizovaného vzoru (označovaného aj ako „vzorový kontrolný zoznam“) dohodnutého s členskými štátmi, ktorý bol postupom času preskúmavaný a vylepšovaný. Súčasný vzor sa používa od roku 2023 a zahŕňa ďalšie podrobné údaje, najmä preskúmanie štátom podporovaných vývozných úverov podľa jednotlivých sektorov a s prihliadnutím na klímu, ako aj harmonizovanejšie finančné výkazníctvo.

2. Výročné správy o činnosti doručené za kalendárny rok 2024:

V roku 2024 dokázalo poskytnúť štátom podporované vývozné úvery v rámci rozsahu pôsobnosti Dohody o štátom podporovaných vývozných úveroch (ďalej len „dohoda“) dvadsaťjeden členských štátov: Belgicko, Česko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko. Všetky predložili výročnú správu o činnosti za rok 2024.

Zvyšné členské štáty, t. j. Bulharsko, Cyprus, Írsko, Litva, Lotyšsko a Malta, potvrdili, že nemajú agentúru, ktorá by mohla poskytovať štátom podporované vývozné úvery.

3. Analýza výročných správ o činnosti:

a) Všeobecné informácie:

Všetky členské štáty aspoň s jednou agentúrou na podporu exportu okrem Grécka (ktorého agentúra na podporu exportu neposkytuje žiadnu finančnú podporu v rámci rozsahu pôsobnosti dohody) poskytovali v roku 2024 čisté krytie, čiže vývozné úvery v podobe záruk a/alebo poistných produktov. Spomedzi nich bolo dvanásť členských štátov (Belgicko, Česko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko a Taliansko) aj poskytovateľom štátnej finančnej podpory, t. j. priameho financovania, refinancovania komerčných úverov na vývozné transakcie alebo podpory úrokovej sadzby. Malý počet členských štátov (Dánsko, Francúzsko, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Španielsko) vo svojich správach uvádza, že sú poskytovateľmi viazanej pomoci, čo je forma vývozných úverov so zvýhodneným prvkom, ktorá je regulovaná v kontexte dohody OECD.

Dohoda a tri odporúčania OECD o pravidlách dobrej správy vecí verejných[1] zabezpečujú harmonizáciu postupov u všetkých členov v OECD a v EÚ. V tomto rámci však vlády koncipujú svoje vlastné politiky. Väčšina agentúr na podporu exportu má okrem pravidiel uvedených v usmerneniach OECD zavedené dodatočné pravidlá, napríklad pravidlá týkajúce sa vnútroštátneho a miestneho obsahu, a prísnejšie normy, a to aj s cieľom zohľadniť vlastné

[1] Odporúčanie o spoločných prístupoch k štátom podporovaným vývozným úverom a náležitej starostlivosti v oblasti životného prostredia a sociálnej oblasti; odporúčanie OECD o udržateľných postupoch poskytovania úverov a štátom podporovaných vývozných úveroch; odporúčanie o úplatkárstve a štátom podporovaných vývozných úveroch.

vnútroštátne politiky a medzinárodné záväzky ako rovníkové zásady (rámec riadenia rizík pre finančné inštitúcie na identifikáciu, posudzovanie a riadenie environmentálnych a sociálnych rizík pri financovaní projektov prepojených s Medzinárodnou finančnou korporáciou v rámci skupiny Svetovej banky). Niektoré agentúry na podporu exportu sa rozhodli ponúkať programy prispôsobené konkrétnym sektorom alebo konkrétnym cieľom. To môže vyplývať zo špecifickosti samostatných sektorových dohovorov v rámci dohody, štruktúr spolupoistenia alebo strategických orientácií.

Organizačná štruktúra agentúr na podporu exportu a správa vecí verejných, pokiaľ ide o poskytovanie podpory, sa v jednotlivých členských štátoch líši. Štátom podporované vývozné úvery spravuje dvadsaťsedem orgánov členských štátov, pričom ide o verejné agentúry alebo súkromné spoločnosti pôsobiace na základe verejného mandátu a pod vládnym dohľadom. Ich zoznam je uvedený v prílohe 1. Členské štáty, ktoré poskytujú krytie aj financovanie, majú zvyčajne samostatnú špecializovanú inštitúciu, ktorá sa zaoberá financovaním, a niekedy sa nazýva EXIM banka (skratka pre „export – import“).

b) Objem štátnej podpory:

Výročné správy o činnosti obsahujú príslušné finančné informácie o štátnej podpore poskytovanej agentúrami na podporu exportu v súlade s príslušnými vnútroštátnymi legislatívnymi rámcami členských štátov a ich organizačnou štruktúrou. Komisia nemá žiadne pripomienky k finančným aspektom výročných správ o činnosti za rok 2024.

Pokiaľ ide o štátnu podporu vo forme čistého krytia, ako sa vymedzuje v článku 5 bode 1 dohody, v ďalej uvedenej tabuľke sa uvádza oznámená súhrnná nominálna expozícia voči riziku k 31. decembru 2024 v prípade najväčších poskytovateľov v EÚ:

Tabuľka 1. Celkové portfóliá štátnej podpory EÚ a členských štátov vo forme čistého krytia v roku 2024 (v miliónoch EUR)
Najväčší prispievatelia v EÚ podľa súhrnnej nominálnej expozície voči riziku

Celková expozícia čistého krytia v EÚ	*370 060*
Taliansko	93 606
Nemecko	73 800
Francúzsko	66 872
Švédsko	42 900
Holandsko	25 292

Pokiaľ ide o štátnu finančnú podporu, ako sa vymedzuje v článku 5 bode 2 dohody, v ďalej uvedenej tabuľke sa uvádza oznámená nominálna hodnota štátom podporovaného úverového portfólia k 31. decembru 2024 v prípade najväčších poskytovateľov v EÚ:

Tabuľka 2. Celkové portfólio štátnej podpory EÚ a členských štátov vo forme štátnej finančnej podpory v roku 2024 (v miliónoch EUR)
Najväčší prispievatelia v EÚ podľa nominálnej hodnoty štátom podporovaného úverového portfólia

Celkové úverové portfólio v EÚ	*103 618*
Taliansko	43 528
Francúzsko	17 192
Nemecko	15 991
Švédsko	8 853
Fínsko	6 583

Je vhodné poznamenať, že kumulovanie údajov v tabuľkách 1 a 2 by neposkytovalo presný obraz o celkovej hodnote podpory poskytnutej na vývozné transakcie, keďže členský štát môže podporiť tú istú vývoznú transakciu priamym financovaním aj čistým krytím. Okrem toho sa v týchto tabuľkách zohľadňujú len finančné produkty, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohody, pričom sú tak vylúčené ostatné potenciálne finančné produkty, ktoré agentúry na podporu exportu ponúkajú, napríklad krátkodobé vývozné úvery alebo štátna podpora na vojenské vybavenie a vývoz poľnohospodárskych komodít.

Na ilustráciu toku štátnej podpory sa v nasledujúcej tabuľke uvádza hodnota transakcií podporených novými záväzkami vývozných úverov pre najväčších poskytovateľov v EÚ, ktoré boli podporené na základe dohody počas kalendárneho roka 2024:

Tabuľka 3. Nové záväzky členských štátov EÚ oznámené OECD v roku 2024 (v miliónoch EUR)
Najväčší prispievatelia vývozných úverov OECD z EÚ

	Celkový počet transakcií s vývoznými úvermi	Celková súhrnná hodnota úveru projektov podporovaných vývoznými úvermi
Celkové nové záväzky oznámené v EÚ	*1 568*	*53 007*
Francúzsko	168	18 756
Taliansko	371	11 368
Švédsko	344	8 075
Nemecko	254	6 800
Fínsko	14	2 092

c) Zohľadnenie cieľov v oblasti klímy:

V záveroch Rady Európskej únie o vývozných úveroch z 15. marca 2022[2] bol načrtnutý „Klimatický pakt EÚ pre financovanie vývozu“, ktorý zahŕňal viacero záväzkov. Ako jeden zo záväzkov členské štáty oznámili svoju „ochotu [...] doplniť [svoje výročné] správy“ v rámci tohto výročného preskúmania „o preskúmanie [svojich] príslušných aktivít v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov zamerané na klímu“, ktoré sa uskutočňuje od roku 2023. Ďalším z prvkov bol záväzok uvedený v tom istom súbore záverov, že členské štáty do konca roka 2023 stanovia vo svojich vnútroštátnych politikách „vlastné vedecky podložené termíny na ukončenie štátom podporovaných vývozných úverov na projekty v odvetví energetiky z fosílnych palív, s výnimkou tých projektov, na ktoré sa vzťahujú obmedzené a jasne definované okolnosti v súlade s limitom otepľovania 1,5 °C a cieľmi Parížskej dohody“.

Vo svojich výročných správach o činnosti 16 členských štátov (Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, Luxembursko, Holandsko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko) uviedlo, že takúto politiku uverejnili. Ostatné členské štáty buď uviedli, že nemajú záujem o odvetvie energetiky z fosílnych palív alebo že neposkytujú štátom podporované vývozné úvery.

[2] Závery Rady o vývozných úveroch z 15. marca 2022.

Pokiaľ ide o odvetvie uhlia, akákoľvek podpora na projekty súvisiace s neekologizovanými uhoľnými elektrárňami je od roku 2021 podľa dohody zakázaná s výnimkou projektov, ktoré znižujú znečistenie alebo inštalujú systémy znižovania emisií CO_2, ktoré nevedú k predĺženiu životnosti elektrárne ani k zvýšeniu kapacity. Väčšina členských štátov vo svojich politikách v oblasti klímy zaviedla prísnejšiu politiku postupného ukončovania využívania uhlia, než je zákaz stanovený v dohode, vrátane toho, že sa v celom hodnotovom reťazci neumožňuje žiadne financovanie. V roku 2024 európske agentúry na podporu exportu neoznámili žiadne transakcie týkajúce sa projektov súvisiacich s odvetvím uhoľnej energie (ktoré zahŕňajú prieskum, výrobu, prepravu, skladovanie spojené s distribučnou infraštruktúrou, rafináciu, distribúciu a výrobu energie).

Pokiaľ ide o ropný sektor, 16 členských štátov stanovilo rôzne lehoty na ukončenie podpory. Jedenásť členských štátov sa zaviazalo, že tieto projekty už nebude podporovať (Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Španielsko, Švédsko a Taliansko). Zvyšné členské štáty zachovali možnosť financovať takéto transakcie s konečným dátumom odteraz po rok 2030, hoci v roku 2024 žiaden neoznámil transakcie súvisiace s ropou v týchto odvetviach.

V plynárenskom odvetví sa tých istých 11 členských štátov jasne zaviazalo zastaviť financovanie elektrární a projektov hodnotového reťazca. Niektoré agentúry na podporu exportu (Dánsko, Fínsko, Holandsko, Luxembursko a Nemecko) však zachovávajú možnosť poskytnúť podporu za obmedzených okolností, ako je dekarbonizovaná výroba energie, rozvoj najchudobnejších krajín alebo ak je zemný plyn súčasťou prechodného riešenia v súlade s cieľom 1,5 °C: niektoré uvádzajú, že vnútroštátne stanovený príspevok prijímajúcej krajiny nesmie slúžiť ako kritérium, pričom súlad s cieľom 1,5 °C posudzuje agentúra na podporu exportu. Na druhej strane Španielsko uplatňuje prísnejšie obmedzenia na činnosti upstream a midstream. Pokiaľ ide o ropu, zvyšné členské štáty zachovávajú možnosť financovať takéto transakcie s konečným dátumom odteraz po rok 2030, hoci v roku 2024 žiaden neoznámil transakcie súvisiace s ropou v týchto odvetviach.

V praxi päť agentúr na podporu exportu oznámilo v roku 2024 štrnásť projektov podporovaných vývoznými úvermi v odvetviach ropy a zemného plynu s celkovou hodnotou úveru 1 176,2 mil. EUR:

Poskytujúci členský štát	Hodnota transakcie	Typ projektu
Belgicko a Nemecko	138,7 mil. EUR (Belgicko) a 265,2 mil. EUR (Nemecko)	Parné generátory a turbína pre plynovú elektráreň s kombinovaným cyklom
Fínsko (dva projekty)	73,8 mil. EUR	Modernizácia a renovácia existujúcej plynovej elektrárne (bez zmeny výkonu elektrárne)
Nemecko (dva projekty)	21,3 mil. EUR	Dva plynárenské projekty upstream
Nemecko	21,4 mil. EUR	Inštalácia mobilného plynovodu

Taliansko	605,8 mil. EUR	Inštalácia podmorského potrubia na ťažbu plynu
Holandsko (štyri projekty)	20,9 mil. EUR	Štyri ropné projekty upstream
Holandsko (tri projekty)	29,1 mil. EUR	Tri ropné projekty midstream

Fínsko (v prípade svojho prvého projektu) a Nemecko týmto projektom mohli poskytnúť podporu, keďže záväzky boli prijaté pred tým, ako boli zavedené ich stratégie v oblasti klímy; požiadavky sa teda ešte neuplatňovali. Belgicko a Taliansko odôvodnili svoju podporu tým, že v čase schválenia neexistoval žiadny zákaz konkrétnej činnosti, pričom ich politiky v oblasti klímy umožňujú takúto podporu do konca roka 2025. Druhý fínsky projekt a väčšina holandských projektov (všetky okrem jedného) sa výnimočne považovali za prijateľné, pokiaľ sa týkali dodania tovaru pre existujúcu infraštruktúru, ak takéto dodanie viedlo k zlepšeniu environmentálnej výkonnosti a/alebo bezpečnosti a/alebo zdravia a bez toho, aby sa predĺžila hospodárska životnosť infraštruktúry. Zostávajúci holandský projekt bol schválený na základe výnimky uplatniteľnej na konkrétne plavidlá poskytujúce podporné služby pre existujúcu infraštruktúru založenú na fosílnych palivách.

V prípade všetkých transakcií oznamujúce členské štáty uviedli, že uplatnili podobný postup náležitej starostlivosti v oblasti klímy ako v prípade ostatných sociálnych a iných environmentálnych vplyvov.

Okrem týchto obmedzení pre odvetvie energie z fosílnych palív prijali agentúry na podporu exportu okrem dlhších maximálnych lehôt splatnosti povolených na základe sektorového dohovoru o zmene klímy v rámci dohody aj programy stimulov pre transakcie šetrné ku klíme. Niektoré agentúry na podporu exportu napríklad ponúkajú flexibilnejšie pravidlá týkajúce sa vnútroštátneho obsahu, napríklad väčšiu maximálnu výšku úveru, väčší pomer krytia, minimálnu štandardne uplatňovanú poistnú sadzbu alebo refundáciu výdavkov na štúdie v prípade transakcie šetrnej ku klíme.

Konkrétne šesť rôznych krajín v roku 2024 financovalo 53 projektov v odvetviach zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako sa vymedzuje v sektorovom dohovore o zmene klímy, v celkovej výške 4 247 mil. EUR (takmer štyrikrát viac ako hodnota úveru poskytnutá na projekty súvisiace s fosílnymi palivami). Väčšina z týchto projektov sa týkala energie z obnoviteľných zdrojov (42 transakcií s hodnotou úveru 2 928 mil. EUR).

d) Zohľadnenie ostatných environmentálnych rizík:

V odporúčaní OECD o spoločných prístupoch týkajúcich sa štátom podporovaných vývozných úverov a o náležitej starostlivosti v oblasti životného prostredia a sociálnej oblasti sa stanovujú spoločné zásady vykonávania náležitej starostlivosti v oblasti životného prostredia a sociálnej oblasti. Všetky členské štáty dodržiavajú odporúčanie, na základe ktorého identifikujú a riešia potenciálne vplyvy a riziká spojené so žiadosťami o štátnu podporu. Odporúčanie je založené najmä na osvedčených normách, ako sú environmentálne a sociálne normy výkonnosti Medzinárodnej finančnej korporácie, usmernenia skupiny

Svetovej banky pre životné prostredie, zdravie a bezpečnosť, ochranné politiky Svetovej banky a environmentálne a sociálne normy Svetovej banky. Odporúčanie sa vzťahuje na hlavné environmentálne otázky, ako sú emisie do ovzdušia vrátane emisií skleníkových plynov, efektívne využívanie zdrojov, odpadové hospodárstvo, hluk a vibrácie, nakladanie s nebezpečnými materiálmi, vplyvy na ekosystémy, ochrana biodiverzity a významné využívanie prírodných zdrojov. Zahŕňa aj požiadavky na pripravenosť a reakciu na núdzové situácie, aby vlastníci projektov boli schopní vhodne reagovať na havárie a núdzové situácie s cieľom predchádzať environmentálnym vplyvom a zmierňovať ich.

Politiky náležitej starostlivosti a postupy posudzovania rizika agentúr na podporu exportu sú založené predovšetkým na uvedenom odporúčaní, aj keď toto odporúčanie nezohráva výlučnú úlohu a politiky vychádzajú aj z iných noriem a z acquis EÚ. Všetky členské štáty poskytujúce štátom podporované vývozné úvery uvádzajú, že dodržiavajú environmentálny aspekt odporúčania a že tento aspekt tvorí neoddeliteľnú súčasť ich systémov náležitej starostlivosti a riadenia rizík, ako aj ich rozhodovacích procesov. Postupy posudzovania *ex ante* závisia od druhu, veľkosti a kategórie danej žiadosti o štátom podporované vývozné úvery. Identifikujú, klasifikujú a vyhodnocujú sa riziká, ktoré môžu mať vplyv na oprávnenosť získať podporu. Všetky agentúry EÚ na podporu exportu potvrdili, že preverili všetky žiadosti o štátom podporované vývozné úvery s cieľom zistiť, či by sa malo vykonať environmentálne preskúmanie.

Podľa odporúčania sa od agentúr na podporu exportu vyžaduje, aby klasifikovali tieto žiadosti v závislosti od potenciálneho negatívneho vplyvu na životné prostredie do troch kategórií rizika: vysoké (kategória A), stredné (kategória B) alebo nízke (kategória C). Mnoho členských štátov uvádza, že odporúčanie uplatňuje v širšom rozsahu, než je jeho rozsah pôsobnosti. To napríklad znamená, že klasifikujú všetky transakcie vrátane tých, v prípade ktorých podporujú podiel s hodnotou pod 10 miliónov SDR, ktoré by sa vo fáze preverovania v zásade nezachytili. Členské štáty uvádzajú, že posúdenie environmentálneho a sociálneho vplyvu sa vykonalo v súlade s článkom 18 odporúčania pre všetky žiadosti kategórie A, v prípade ktorých agentúra na podporu exportu prijala konečný záväzok. V prípade žiadostí kategórie B členské štáty uvádzajú, že žiadatelia vždy poskytli dostatočné informácie o príslušných environmentálnych vplyvoch projektu v súlade s článkom 19 odporúčania. Pred prijatím rozhodnutia o poskytnutí podpory projektom kategórie A alebo B všetky agentúry na podporu exportu, ktoré financovali takéto projekty, uviedli, že vždy hodnotili informácie vyplývajúce z preverovania a preskúmania transakcií prostredníctvom správy o náležitej starostlivosti vypracovanej buď interným nezávislým orgánom alebo externým konzultantom, ktorého kladné stanovisko je podmienkou poskytnutia podpory. Príslušné informácie boli získané prostredníctvom správ z posúdenia environmentálnych a sociálnych dôsledkov, no boli zhromaždené aj vďaka formulárom žiadostí a dotazníkom agentúr na podporu exportu, sekundárnemu výskumu, návštevám na mieste, výskumu vykonávanému externými konzultantmi a priamym kontaktom so žiadateľmi.

Len Švédsko uviedlo, že žiadosť týkajúcu sa ťažobného projektu zamietlo z dôvodu nedostatočného riadenia rizík pre chránené prírodné oblasti a ľudské práva. Švédsko uviedlo, že odmietlo aj iné projekty, ktoré nie sú zlučiteľné s politikami v oblasti fosílnych palív. Okrem toho môže dochádzať k menej závažnému nesúladu, ako sú premeškané lehoty na predloženie informácií alebo správ. Prípady nesúladu sa riešia v koordinácii so sponzormi projektov a niekedy s podporou veľvyslanectva členského štátu, a to navrhnutím nápravných opatrení a zmierňujúcich opatrení, ktoré sa monitorujú v priebehu času, alebo pozastavením podpory alebo odmietnutím odškodnenia, hoci tieto posledné nástroje sa počas vykazovaného obdobia nepoužili.

e) Náležitá starostlivosť v oblasti sociálnej politiky a ľudských práv:

Okrem environmentálneho rozmeru sa v odporúčaní OECD o spoločných prístupoch stanovujú od roku 2012 zásady vykonávania náležitej starostlivosti v sociálnej oblasti. Odporúčanie sa vzťahuje na hlavné potenciálne sociálne vplyvy súvisiace s projektom vrátane vplyvov na prácu a pracovné podmienky (napr. spravodlivé zaobchádzanie, diskriminácia, sloboda združovania, kolektívne vyjednávanie, ubytovanie pracovníkov), zdravie, ochranu a bezpečnosť spoločenstva (napr. vystavenie spoločenstva chorobe, využívanie bezpečnostného personálu), nadobúdanie pôdy a nedobrovoľné presídľovanie (napr. fyzická nútená migrácia, ekonomická nútená migrácia), primeranú spoluprácu s dotknutými spoločenstvami (napr. informovaná konzultácia a proces zapojenia, mechanizmus podávania sťažností), pôvodné obyvateľstvo (napr. postup slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu) a kultúrne dedičstvo. Vzťahuje sa aj na hlavné vplyvy projektu na ľudské práva vrátane nútenej práce, detskej práce, otázok súvisiacich s rodovou rovnosťou a život ohrozujúcich situácií, pokiaľ ide o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Osobitná pozornosť sa venuje zraniteľným skupinám.

Postupy náležitej starostlivosti, o ktorých sa zmieňujú agentúry na podporu exportu, sú podobné postupom, ktoré sa uplatňujú v prípade environmentálnych rizík. Všetkých dvadsať členských štátov poskytujúcich štátnu podporu vo svojich správach uviedlo, že dodržiavajú sociálny aspekt odporúčania OECD o spoločných prístupoch, ako aj jeho aspekt ľudských práv a že tieto aspekty tvoria neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovania, systémov náležitej starostlivosti a riadenia rizík. Všetky tieto členské štáty potvrdili, že preverili všetky žiadosti s cieľom zistiť, či by sa malo vykonať preskúmanie v sociálnej oblasti a oblasti ľudských práv. Uviedli, že posúdenie environmentálnych a sociálnych vplyvov sa vykonalo v prípade všetkých žiadostí kategórie A. V prípade žiadostí kategórie B uviedli, že žiadatelia vždy poskytli dostatočné informácie na riešenie príslušných vplyvov projektu. Členské štáty uviedli, že pred prijatím rozhodnutia poskytnúť štátnu podporu projektom kategórie A alebo B, ktoré majú potenciálny nepriaznivý sociálny vplyv a vplyv na ľudské práva, ich agentúry na podporu exportu vždy vyhodnotili informácie, ktoré získali preverením a preskúmaním, podobne ako v prípade environmentálnych rizík.

Členské štáty vo svojich postupoch náležitej starostlivosti v sociálnej oblasti a v oblasti ľudských práv neoznámili v roku 2024 žiadne prípady trvalého nedodržiavania súladu s výnimkou švédskeho ťažobného projektu, ktorý už bol uvedený (ktorý viedol k zamietnutiu projektu). Niektoré agentúry na podporu exportu uviedli, že počas fázy monitorovania určitých transakcií čelili situáciám, keď dochádzalo k odchýlkam od dohodnutých opatrení a medzinárodných noriem, a spresnili, že zaviedli opatrenia na individuálnom základe (ako sú zvýšená pozornosť venovaná konkrétnym otázkam a posunutie lehôt pre výstupy).

Okrem dvoch, majú všetky agentúry na podporu exportu buď participatívny konzultačný proces alebo mechanizmus podávania sťažností pre dotknuté komunity. Vo všetkých prípadoch sa od sponzorov projektov vyžaduje, aby bez ohľadu na zapojenie agentúry na podporu exportu zaviedli náležité mechanizmy. Členské štáty vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2024 neoznámili Komisii žiadnu sťažnosť.

f) Opatrenia na boj proti úplatkárstvu:

Všetky členské štáty, ktoré poskytujú štátnom podporované vývozné úvery, uvádzajú, že dodržiavali odporúčanie OECD o úplatkárstve a štátom podporovaných vývozných úveroch. Toto odporúčanie obsahuje opatrenia na preverovanie, vykonávanie náležitej starostlivosti, hodnotenie a rozhodovanie o oprávnenosti na poskytnutie podpory s cieľom odrádzať od úplatkárstva pri štátom podporovaných vývozných úveroch. Znamená to najmä overenie toho,

či strany zapojené do transakcií nie sú uvedené v zoznamoch vylúčených subjektov vedených multilaterálnymi finančnými inštitúciami.

g) Udržateľné postupy poskytovania úverov:

Všetky členské štáty, ktoré poskytujú štátnom podporované vývozné úvery, uvádzajú, že dodržiavali odporúčanie OECD o udržateľných postupoch poskytovania úverov a štátom podporovaných vývozných úveroch. Cieľom odporúčania je zabezpečiť, aby sa financovanie rozvojových potrieb krajín s nižším príjmom mobilizovalo bez toho, aby sa v týchto krajinách v budúcnosti nahromadil nadmerný dlh. Dodržiavanie tohto odporúčania je úzko prepojené s dôsledným dodržiavaním politík Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu (MMF) o podmienenosti hraničných hodnôt dlhu pre nezvýhodnené úvery a v súvislosti s udržateľnými postupmi úverovania. Podľa tohto odporúčania sa účastníci dohodli aj na dôležitých opatreniach transparentnosti, ktoré zahŕňajú poskytovanie informácií Svetovej banke a Medzinárodnému menovému fondu. Vo väčšine prípadov sú posúdenia udržateľnosti dlhu súčasťou celkových posúdení rizika krajiny, ktoré majú vplyv na politiky poistného krytia agentúr na podporu exportu v jednotlivých krajinách.

h) Ďalšie informácie uvedené vo výročných správach o činnosti:

Členské štáty vo svojich správach uvádzajú, že dohliadajú na zabezpečenie toho, aby agentúry na podporu exportu pôsobili čo najtransparentnejšie a zachovávali pritom dôvernosť, pokiaľ ide o citlivé obchodné informácie. Podľa odporúčania OECD o spoločných prístupoch je harmonizovaným postupom v rámci EÚ zverejňovanie podrobných informácií o projektoch, ktoré by mohli mať nepriaznivý environmentálny či sociálny vplyv. Agentúry na podporu exportu poskytli všetky informácie požadované podľa článkov 39 a 41 odporúčania, t. j. príslušné informácie *ex ante* za projekty kategórie A vrátane posúdení environmentálnych a sociálnych vplyvov a informácie *ex post* za všetky podporované projekty kategórie A a B, prostredníctvom osobitných stránok na svojich webových sídlach, ktoré sú uvedené v prílohe 2.

Viaceré agentúry EÚ na podporu exportu majú zavedenú politiku sociálnej zodpovednosti podnikov, ktorá zvyčajne zahŕňa nielen interné opatrenia, ale aj intenzívny dialóg s klientmi týchto agentúr. Agentúry na podporu exportu v tejto súvislosti čoraz častejšie hodnotia svoje vlastné postupy a vypracúvajú plány na obmedzenie svojho vplyvu na životné prostredie vrátane odhadov uhlíkovej stopy.

4. Plnenie cieľov a záväzkov Únie zo strany agentúr na podporu exportu:

V článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa vymenúvajú všeobecné ciele Európskej únie; v článku 21 sa stanovujú zásady a ciele vonkajšej činnosti Únie. Podľa článku 3 ods. 5 ZEÚ Európska únia vo vzťahoch so zvyškom sveta „prispieva k […] trvalo udržateľnému rozvoju Zeme, k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov, k voľnému a spravodlivému obchodu, k odstráneniu chudoby a k ochrane ľudských práv, najmä práv dieťaťa, ako aj k prísnemu dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva, najmä k dodržiavaniu zásad Charty Organizácie Spojených národov“. Pokiaľ ide o spoločnú obchodnú politiku EÚ, zásady a ciele vonkajšej činnosti Únie sú uvedené v článku 206 a v článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Európsky parlament vyzval Komisiu, aby vydala stanovisko k tomu, či členské štáty pri poskytovaní štátom podporovaných vývozných úverov dodržiavajú ciele a záväzky Únie. Komisia pripravila svoj výročný prehľad v súlade nariadením (EÚ) č. 1233/2011. Prehľad

Komisie ako taký vychádza z výročných správ o činnosti, ktoré predložili členské štáty, a nemôže sa považovať za taxatívny.

Komisia sa domnieva, že dostupné informácie poskytujú dôkaz o tom, že činnosti v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov v EÚ sú v súlade s článkami 3 a 21 ZEÚ. Odporúčania OECD poskytujú rámec pre riadenie programov členských štátov v oblasti vývozných úverov. Členské štáty na základe týchto odporúčaní a v súlade s cieľmi EÚ takisto stanovujú svoje vlastné politiky. Členské štáty takisto zavádzajú celý rad politík na podporu klimatickej transformácie a zníženie podpory projektov súvisiacich s fosílnymi palivami a zároveň zvyšujú podporu pre projekty, ktoré podporujú transformáciu. Komisia podporuje ďalší pokrok v tejto oblasti vrátane ďalšieho posilnenia záväzkov členských štátov týkajúcich sa postupného vyraďovania fosílnych palív. Pokiaľ ide o dodržiavanie medzinárodných záväzkov a záväzkov podľa práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, počas vykazovaného obdobia nedošlo na pôde Svetovej obchodnej organizácie k sporom, ktoré by sa týkali činností niektorého členského štátu EÚ v oblasti vývozných úverov za rok 2024, a Komisia nedostala žiadnu sťažnosť týkajúcu sa možných porušení predpisov EÚ, ktoré by sa týkali agentúr na podporu exportu.